

3 Sårbarhetsvurderinga i korte trekk - steg for steg

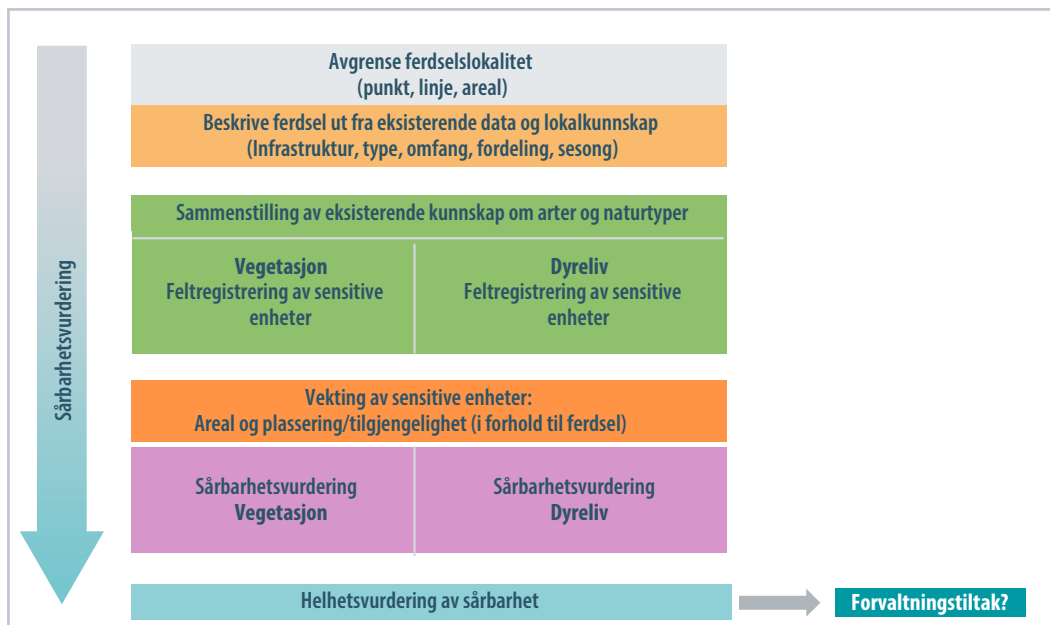
All ferdsel foregår på et sted. Hvor stort eller lite sted er avhengig av ferdselsform og hvem som utøver den, samt egenskaper ved landskapet rundt og eventuell tilrettelegging. Forekomstene av sensitiv natur (vegetasjon og dyreliv) og grad av påvirkning (her ferdsel) utløser sårbarheten.

Første steg i sårbarhetsvurderinga er å avgrense nettopp «dette stedet» som er utgangspunktet for sårbarhetsvurderinga. Vi har kalt dette **lokaliteten**. Lokaliteten må avgrenses av lokale aktører som kjenner området, dagens ferdsel eller framtidige planer for ferdsel på stedet. Aller helst bør lokaliteten avgrenses basert på solid kunnskap om hele verneområdet. Områder med potensielle konflikter på kort og lang sikt bør prioriteres.

Andre steg i sårbarhetsvurderinga er å få en oversikt over **ferdselsformer** i lokaliteten. Hvor og hvordan ferdselen utøves i lokaliteten er viktig for hvordan man skal avgrense lokaliteten og også for hvilken sårbarhet som utløses.

Tredje steg i sårbarhetsvurderinga er å kartlegge og dokumentere **det som er sensitivt**. Her inngår både sammenstilling av eksisterende kunnskap og supplerende feltregistreringer. Både for vegetasjon og dyreliv er det definert såkalte sensitive enheter. Det ligger et omfattende arbeid til grunn for å definere et sett av sensitive enheter for fjell, skog og kyst, og disse utgjør grunnstammen i hele sårbarhetsvurderinga. Våtmark/myr og kulturmark inngår i hver av disse tre hovedtypene. De sensitive enhetene for vegetasjon er definert på grunnlag av at de enten tåler svært lite ferdsel før det oppstår slitasje, og/eller at de har svært dårlig evne til gjenvekst dersom det først oppstår slitasje. De sensitive enhetene for dyreliv er funksjonelle livsmiljøer som er svært viktige for reproduksjon, opphold eller trekk. Sammenstilling av kjente forekomster av rødlista, forvaltningsprioriterte eller spesielt sensitive arter inngår også i en helhetsvurdering av lokaliteten.

Fjerde steg i sårbarhetsvurderinga er selve **vektinga**, eller utregninga av sårbarheten. Her gjøres koblinga mellom det som er sensitivt og den ferdselen som foregår (eller forventes) i lokaliteten. De kartlagte sensitive enhetene vektas ut fra sannsynligheten for at ferdsel kan komme i konflikt med de sensitive enhetene. Kort sagt: dersom de sensitive arealene dekker store og sentrale deler av lokaliteten, er det mer sårbart enn dersom de er små og litt perifere.

Figur 3.1. Sårbarhetsvurdering av ferdselekslokalteter gjøres systematisk trinn for trinn.

De enkelte stegene i sårbarhetsvurderinga er sammenstilt i **figur 3.1**.

De neste kapitlene tar deg gjennom nødvendig forarbeid og forberedelser (**kapittel 4**), praktisk registrering i felt (**kapittel 5-8**) og endelig vektning og utregning av sårbarhet (**kapittel 9**).

Med utgangspunkt i sårbarhetsvurderingene kan forvaltninga få overblikk over hva som er sårbart i lokaliteten, og dermed ha grunnlag for å vurdere og prioritere behov for forvaltningstiltak; om tiltak er aktuelt og hvilke tiltak som er aktuelle (**se kapittel 10**). Målretta tiltak er grunnlag for god forvaltning som brukere kan forholde seg til og forstå.